

[Axel Dam.]

Min Tillid til Embedsmændene er vist lige saa stor som alle andre Borgeres her i Landet, saa længe Embedsmændene holder sig indenfor deres Omraade og Embede; men naar man giver dem Mandat til at optræde paa Omraader, hvor de ikke kan forudsættes at have saa stor Sagkyndighed som de, der i Kraft af deres Stilling giver sig af med Pengetransaktioner, Bankmænd og lignende, er det berettiget, at man ikke har Tillid til dem. Hvorledes Erhvervene vil være stillet i en Retsstat, tror jeg ikke, den højtærede Minister kan skønne noget om, thi jeg tror ikke, han har gjort sig den Ulejlighed at sætte sig saa meget ind i Retsstatens Ideer, at han overhovedet kan regne dens Konsekvenser ud, men saa meget er i hvert Fald sikkert, at naar vi har en Stat, der ikke plyndrer sine Borgere ved nogen som helst Form for Skat, bliver Kapitalopsparingen i Borgernes egen Lomme, og derved skabes større Evne til at yde Kredit og Laan til de Erhverv, som Borgerne selv mener fortjener det, end naar den skal passere den kostbare Omvej gennem Statskassen. (*Jønson: Grundskylden!*). Ja, den redder Pengene bort fra Jorden, saa der bliver flere til Erhvervene, naar de ikke er bundet i Grundrenterne.

Lundberg: Jeg skal ikke gøre mange Bemærkninger ud over, hvad jeg sagde i Gaar. Det, som det ærede Medlem Hr. Axel Dam i Dag har fremført om dette Lovforslag og den Støtte og Ophjælpning til dansk Erhvervsliv, som der herigennem er Tale om dels at lovfæste og dels at indføre som noget nyt, vidner jo om, at det ærede Medlem har overordentlig lidt Føling med Haandværkets og Industriens Mænd, med Erhvervslivet i det hele taget ude i Landet, for ellers kunde han ikke udtale sig paa den Maade, han har gjort. Hans Bemærkninger har alene af den Grund ikke nogen Betydning, de vidner, som sagt, kun om Uvidenhed om de herhenhørende Spørgsmaal og om Haandværkets Interesse deri.

Jeg tvivler naturligvis ikke om, at den højtærede Minister kunde nævne mange Eksempler paa, at Laaneandragender er blevet afslaaet, fordi de paagældende ikke har kunnet stille den fornødne Sikkerhed, og det er ogsaa muligt, at der paa den anden Side ved en enkelt Lejlighed har været givet Laan, som ikke burde være givet, men alt det forandrer ikke, hvad jeg i min første Tale sagde om denne Laangivning og de Afvisninger, der har fundet Sted af konkurrencemæssige Hensyn. Hvis en industridrivende

i Randers f. Eks. kan beskæftige 5—6 Mand mere Sommeren igennem, naar han kan faa den fornødne Kapital til at producere paa Lager, for saa, naar Efteraaret kommer, og Sæsonen er inde, at kunne afsætte langt flere Produkter end ellers, gælder det for ham om at have Kapital til Raadighed for at kunne producere i Sommerens Løb, og hvis han saa faar sin Laaneansøgning afslaaet af konkurrencemæssige Hensyn, fordi der findes en Fabrik af samme Slags i Randers, der baade sælger til Ind- og Umland, saa er det, jeg mener, at man overhovedet ikke kan bevilge Laan til nogen, og denne Betragtning fastholder jeg. Det var det Tilfælde, jeg tænkte paa, da jeg sagde, at vedkommende havde alle mulige Attester for, at hans Forretning var god, den havde eksisteret en halv Snes Aar, hans Bankkonto var i Orden, han havde til enhver Tid svaret det, han skulde, i Banken paa sin Kassekredit o. s. v. Hertil siger Ministeren, at naar han kan faa saadanne Attester fra en Bank, var det meget naturligere, om Banken laante ham Pengene. Det kan den højtærede Minister jo have saa overordentlig Ret i, og det var jeg ogsaa selv lidt inde paa, men det kan jo ikke lade sig gøre, og det var netop derfor, troede jeg i alt Fald, at vi skulde have denne Lov. Thi hvis det var saaledes, at alle, der duede noget, kunde faa Penge i Banken, var det ikke nødvendigt, at Staten laante Penge ud — for til de insolvente og daarlige Foretagender er det dog ikke Meningen, der skal laanes Penge. Jeg har set mig nødsaget til at sige dette til den højtærede Ministers Bemærkninger for at retfærdiggøre mig. Det er ikke, fordi jeg føler mig saaret, men jeg vil gerne forklare, hvorfor jeg havde udtalt mig, som jeg havde — ingen er jo mere glad for dette Lovforslag end jeg.

Et Forhold er bragt mig for Øre, og hvis det ved en Undersøgelse viser sig at være rigtigt, vil jeg sige, det er uheldigt, og vil bede Ministeren om at overveje det; thi naar en Ansøger faar Afslag paa en Laanebegæring, bør det eneste positive Resultat efter Undersøgelsen af hans Forhold ikke være det, at der sendes den ulykkelige Mand en Regning paa Bilkørsel og Honorar.

Det ærede Medlem Hr. Christmas Møller sagde, at jeg havde sagt, at det foreliggende Lovforslag var de sørgelige Rester af Socialdemokratiets mægtige Kriselovforslag af 1926, og deraf kunde man slutte, hvem der var stærkest, den højtærede Indenrigsminister eller jeg. Det er klart, at den højtærede Indenrigsminister er den stærkeste efter det ærede Medlems Mening. Men saaledes har